

AptWind projekts

Tija Sīle

tija.sile@lu.lv

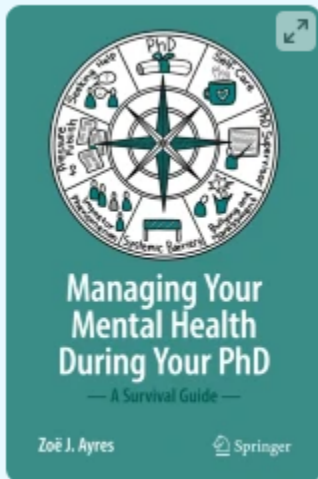
Latvijas Universitāte

Saturs

- Kā strādā konsorcijs?
 - Kur tiek iegūts doktora grāds?
 - Kā notiek studentu piesaiste?
-
- Industriālā doktorantūras tīkla kontekstā

Vai ir viegli būt doktorantūras studentam?

- Doktorantūra daudziem studentiem ir grūts periods
 - Liels darba apjoms
 - Fakts, ka doktorantūras projekti parasti ir ļoti individuāli
- Ciest ar kādu kopā ir vieglāk!



Managing your Mental Health during your PhD

A Survival Guide

Book | © 2022

Cik viegli ir būt mobilam?

- "Tātad akadēmiskajā vidē mobilitāte tiek postulēta par ārkārtīgi svarīgu aspektu, tomēr šī vide arī lielā mērā izliekas, ka runa nebūtu par dzīviem cilvēkiem, kuriem parasti ir vismaz 30 gadu un tātad var būt gan ģimenes, gan bērni."
- <https://www.lsm.lv/raksts/dzive--stils/tehnologijas-un-zinatne/18.04.2024-vai-viduslaiku-muka-dzive-piemerota-sodienas-zinatniekam-skaidro-rsu-profesors-klavs-sedlenieks.a550784/>

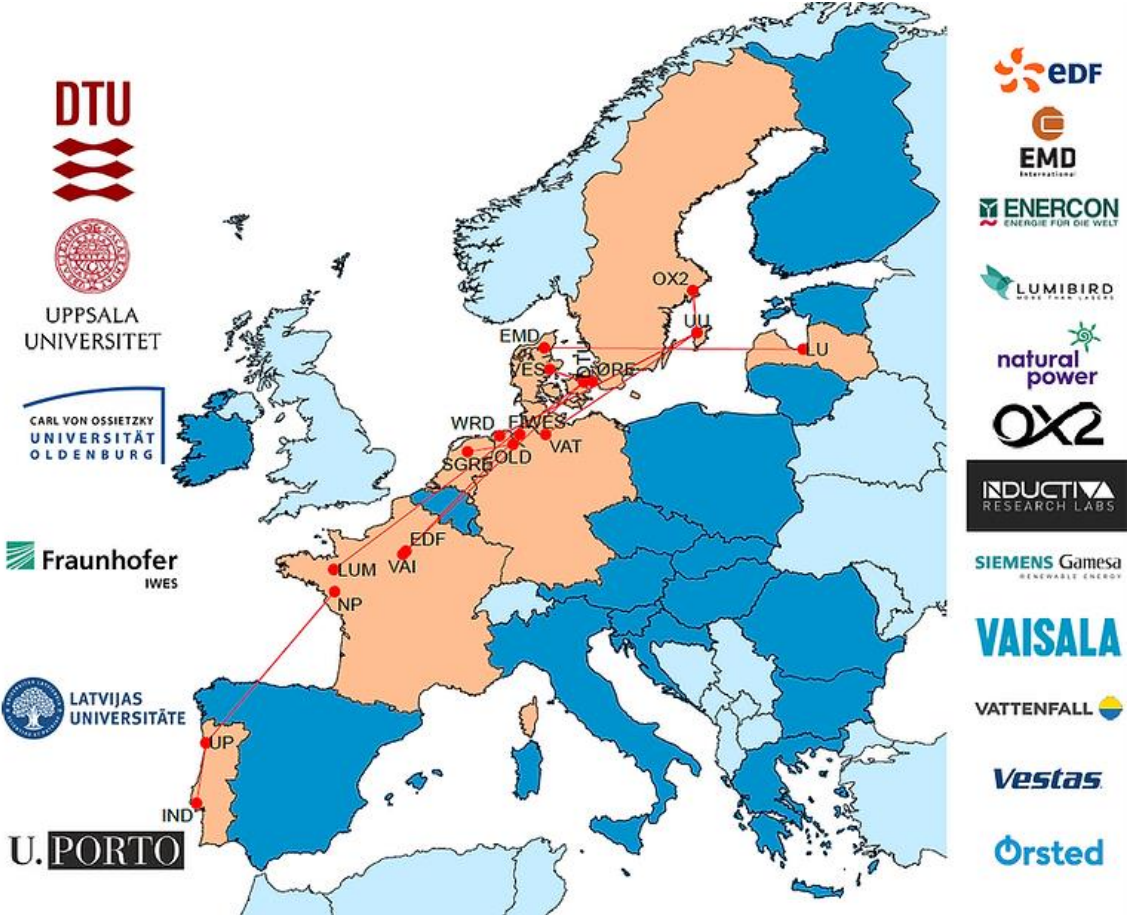
AptWIND: Īsi par vēja enerģētiku

- Pieņemsim, ka mēs vēlamies uzcelt vēja parku
- Viens no svarīgākajiem jautājumiem ir tas, cik liels ir vidējais vēja ātrums plānotajās vietās, ~ 100 m augstumā
- Mēs varam to uzzināt,
 - vai nu lietojot speciālas datorprogrammas, aptuveni tās pašas, kas prognozē laika apstākļus
 - Bet tās nav pilnīgi precīzas
 - Vai arī veicot specifiskus mērījumus
 - Bet tad mēs varam nomērīt tikai vienu punktu, un ir ilgi jāmēra

AptWIND

- Aptwind sastāv no 15 individuālām doktorantūras studenta pozīcijām
- Finansējums ir 3 gadiem
- Katrai pozīcijai ir vismaz 2 vadītāji – viens no universitātes, un otrs no uzņēmuma
 - Projektā, ko es vadu, ir 3 doktorantūras vadītāji
- Doktorantūras studentam vai studentei vismaz puse no laika (1.5 gadi) ir jāpavada kompānijā

AptWIND: Projekta partneri



AptWIND

- Kopīgās aktivitātes:
 - Kopīgas apmācības vēja nozares specifiskām zinātniskajām tēmām (turbulence, etc.)
 - Izglītojoši semināri par laika plānošanu, karjeras veidošanu
 - Veicināt sadarbību starp projekta doktorantiem, lai tie nejustos tik vientuļi



Padomi:

- Industriālā doktorantūra ir laba ideja, bet šis projekts prasa ļoti daudz no kompānijām:
 - Kompānijas ļoti rūpīgi izsver cik daudz tās var iegūt no šāda projekta, jo arī doktorantūras students prasīs daudz laika ieguldījuma no pieredzējušākiem kolēģiem
 - Būtu labi, ja kompānijai būtu pieredze zinātnisko projektu administrēšanā
- Uzņēmumi vēlas labus darbiniekus:
 - Var būt vērtīgi projekta laikā organizēt tīklošanās pasākumus starp visiem uzņēmumiem un visiem doktorantiem
- Secinājums: Ir ļoti svarīgi atrast pareizo uzņēmumu.

Kur tiek iegūts doktora grāds?

- Aptwind projektā tie partneri, kas ir universitātes, piedāvā arī iespēju iegūt doktora grādu
- AptWind students ir "normāls" students šajās universitātēs
- Ja universitātē doktorantūras programmas laikā ir paredzēts apgūt specifiskus kursus, tad tiek mēģināts nodrošināt, ka AptWind rīkotajām mācībām semināriem tiek piekārtoti ECTS kredītpunkti, kurus universitātes tad var atzīt kā doktorantūras programmas daļu
- Neejiet dubultās doktorantūras ceļu, ja varat no tās izvairīties.

Kā notiek studentu piesaiste?

- Studentu piesaiste tehniski ir ļoti viegla
- Bet pieņemt pareizo lēmumu nav vienkārši

Studentu piesaiste tehniski:

- Projekta nosacījums ir, lai pozīcijas sludinājums tiktu publicēts EURAXESS datubāzē
- Tas tehniski ir vienkārši, man arī nebija ar kādu īpaši tas jāaskaņo
- Izpētiet, kas tur ir nepieciešams:
 - Sludinājuma "derīguma termiņš"
 - Var norādīt, kādai jābūt iepriekšējai izglītībai: šis var būt netriviāli starpdisciplināriem projektiem



The screenshot shows the EURAXESS website interface. At the top, there is the European Commission logo and the text "European Commission". Below this is a dark blue header with the text "EURAXESS Researchers in motion". A navigation menu includes "Home", "Jobs & Opportunities", "Living & Working in Europe", "Career Development", and "In". A breadcrumb trail indicates "You are here: Home". The main content area features the title "EURAXESS - researchers in motion" and the subtitle "The leading portal for the research community". Below this, there is a promotional text: "Are you a researcher ready to take your career to the next level by moving to another country? Do you represent a research performing organisation in search of top talent? Look no further! Join the EURAXESS network to access free personalised information and assistance."

Studentu piesaiste: MSCA noteikumi

- Ir vieglāk atcerēties, kādas ir prasības, ja mēs atceramies Marijas Skladovskas - Kirī biogrāfiju
 - Sāka nodarboties ar ķīmiju Polijā (tolaik Krievijas impērijas sastāvā)
 - Devās uz Franciju studēt, vēlāk ieguva 2 Nobela prēmijas
- Students vai studente nedrīkst būt no tās pašas valsts, kur ir pirmā no projekta "darba vietām",
 - Tiek apskatīti pēdējie 3 gadi pirms projekta sākuma

Vai ir viegli piesaistīt studentus šādam projektam?

- Eksistē cilvēki, kas ir gatavi "labākas zinātnes" vārdā pārcelties uz jebkuru pasaules malu
- Cik daudz ir šādu cilvēku pretstatā cilvēkiem, kas negrib 3 gadu laikā nomainīt dzīvesvietu 3 reizes?
- Drīkst pieteikties kandidāti arī no valstīm ārpus EU
- Atlases procesam ir jābūt caurskatāmam un godīgam

Mans pieredzes stāsts:

- Procesu veicu es kopā ar otru potenciālo darba vadītāju no Dānijas kompānijas EMD
- Pieteicās aptuveni ~ 50 cilvēku, ļoti liela daļa ārpus EU
 - Norādījām, ka gribam saņemt CV, motivācijas vēstuli un kursu izrakstu
 - Daudziem kandidātiem bija nepiemērota iepriekšējā pieredze – mūsu doktorantūras pozīcija pieprasa daudz programmēšanas un meteoroloģijas (vai vismaz fizikas)
- 7 tika uzaicināti uz "soft" interviju (MSTeams)
 - Mērķis: pārbaudīt vai varam sastrādāties un vai cilvēkiem ir motivācija
 - Gāja relatīvi labi, galvenā motivācija – nokļūt EU/ASV, strādāt industrijā
 - Viens cilvēks neizturēja šo kārtu, jo bija jūtams, ka kulturālo atšķirību dēļ viņam varētu būt grūti projektā, kur 2/3 no vadītājiem ir sievietes

Mans pieredzes stāsts:

- 6 tika uzaicināti uz tehnisko interviju (MSTeams)
 - Bijām iepriekš sagatavojuši jautājumu sarakstu, ņēmām vērā pretendentu CV – projektā svarīga ir gan programmēšana, gan meteoroloģija, gan daļēji fizikas un datu analīzes prasmes. Mēģinājām nosegt visu šo spektru ar jautājumiem, un mēģinājām ņemt vērā kuri jautājumi pretendentam būtu jāspēj atbildēt labāk skatoties no CV puses.
 - Pilnīga katastrofa 70% gadījumu. Studenti ar grādiem meteoroloģijā, zinātniskajiem rakstiem nespēj izskaidrot, kā strādā globālā sasilšana. Arī atlikušie 30% nebija ļoti iepriecinoši.
- 2 + 1 tika uzaicināti tikties klātienē
 - 2 kandidāti varēja no Vācijas/Nīderlandes aizlidot uz Aalborgu
 - Tikšanās ar plašāku projekta komandu
 - Pārbaudīt kandidātu zināšanas **klātienē**
- 1 kandidātam mēs izteicām piedāvājumu. Tas bija kandidāts kurš vislabāk spēja atbildēt uz tehniskās intervijas jautājumiem.

Padomi:

- Ļoti rūpīgi izdomājiet, ko jūs rakstīsiet doktorantūras pozīcijas sludinājumā. Jūs gribat pēc iespējas labāk reprezentēt sava projekta stiprās puses.
 - Kandidātiem nebija laba izpratne par to, kur ir Latvija un kāpēc, bet viņiem patika iespēja strādāt EMD
- Ņemiet vērā kultūras atšķirības (vairāk nākošajā slaidā)
- Rūpīgi gatavojaties tehniskajai intervijai
 - Uzdodiet atvērtus jautājumus
 - Uzdodiet jautājumus par pamata lietām

Kultūras atšķirības (EU iekšpusē)

- Latvijas birokrātija ir salīdzinoši efektīva
- Eparaksts ir tehnoloģisks brīnums, kas ir rūpīgi jāizskaidro cilvēkiem ārpus LV
 - Par 70 EUR jebkuras valsts pilsonis var sev iegūt eparakstu
- Latvijā ir ļoti spēcīga darbinieka aizsardzība (tas ir labi):
 - Sludinājumos ir obligāti jānorāda alga
 - Pārējā Eiropā tas nav spēkā, bet es varēju atsaukties uz mūsu likumdošanu
 - Mums ir atsevišķi izdalīta darbinieka nodokļu daļa un darba devēja nodokļu daļa, bet dāņi bija par šo ļoti apmulsuši

Kultūras atšķirības (EU iekšpusē)

- Latvijā ir ļoti spēcīga darbinieka aizsardzība (tas ir labi):
 - Mums bija speciāls pasākums visiem projekta doktorantūras pozīciju vadītājiem, kurā mūs apmācīja darba interviju veikšanā
 - Man likās pašsaprotami, ka nedrīkst uzdot jautājumus par ģimenes stāvokli un grūtniecību – tas ir aizliegts ar LV likumiem.
 - Es biju ļoti pārsteigta par to, cik ļoti mana pozīcija atšķirās no pārējo EU kolēģu pozīcijas – bija plašas diskusijas par to, ko darīt ar šo jautājumu.
 - Izdzirdēju arī viedokli, ka nedrīkst ņemt studentu, kurš prasa cik liela būs viņa alga.

Kultūru atšķirības

- Vienreiz es tiku motivācijas vēstulē uzrunāta vīriešu dzimtē
- Pēc tam es sarakstoties ar studentiem sāku lietot parakstu, kas norāda manus vietniekvārdus.
- Kandidātus intervēju es un Lasse no dāņu kompānijas EMD. Viņš nav mans priekšnieks, bet pēc sajūtas vismaz viens pretendents domāja savādāk

EU-ASV noteiktās sankcijas

- Gadījumā, ja jūs plānojat pieņemt darbā studentus, kas nāk no valstīm ārpus EU, tad jums ir jāzina, kāds ir aktuālais sankciju režīms
- Lūdzu sekojiet līdz notikumiem pasaulē:
- <https://www.wgbh.org/news/education-news/2023-03-01/mit-takes-steps-to-stop-foreign-espionage-but-some-faculty-say-it-goes-too-far>



By [Kirk Carapezza](#)

March 01, 2023

Updated October 19, 2023

MIT materials researcher Yoel Fink said he had never seen anything like it in his nearly 30 years as a scientist at one of the world's premiere engineering universities.

In a small MIT conference room with the blackout shades pulled down, FBI agents told him and other researchers in the fall that rogue nations like China, Russia and India were sending secret agents to steal intellectual property from university labs and asked them to take steps to stop it, including vetting their staff.